

RIZICI POVEZANI S ULAGANJEM U FOND

Svako ulaganje, pa tako i ulaganje u investicijski fond, nosi određeni rizik. Vrijednost udjela svakog investicijskog fonda može i rasti i padati. Postoji mogućnost da ulaganjem u Fond ulagatelj neće očuvati sva uložena sredstva ili da će porast vrijednosti udjela biti nezadovoljavajući. Ne postoji garancija da će ulagateljski cilj Fonda zaista biti ostvaren.

1. Rizici ulaganja u Fond i sklonost Fonda pojedinom riziku

Ulaganja u udjele Fonda izložena su, kao i u slučaju ulaganja u ostale financijske instrumente djelovanju niza rizika. Rizik definiramo kao mogućnost da ulagatelji ostvare negativan prinos ili prinos ispod očekivanja. U skladu s vrstom Fonda te ciljanom strukturom ulaganja opisanom pod točkom 2.4. Prospekta Društvo će imovinu Fonda ulagati umjereno do visoko rizično te je u tom smislu Fond namijenjen ulagateljima s višom tolerancijom rizika.

Društvo ima razvijen sustav upravljanja rizicima u smislu sveobuhvatnosti organizacijske strukture, pravila, procesa, postupaka, sustava i resursa za utvrđivanje, mjerenje odnosno procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i izvještavanje o izloženosti rizicima, odnosno upravljanju rizikom. Unutar svoje organizacijske strukture Društvo ima osnovan zaseban odjel koji kontrolira izloženost Fonda prema pojedinim rizicima kao i poštivanje ograničenja ulaganja propisanih internim aktima, Zakonom i podzakonskim aktima. Djelatnost navedenog odjela propisana je internim politikama i procedurama, a proces upravljanja rizicima biti će prikladno dokumentiran.

Pri donošenju investicijskih odluka Društvo procjenjuje i analizira rizik svake investicije zasebno te u odnosu na već postojeće rizike u portfelju s ciljem smanjenja vjerojatnosti negativnog ishoda ulaganja imovine Fonda.

Osim sintetičkog pokazatelja rizičnosti i uspješnosti kao jednostavnog pokazatelja razine rizičnosti Fonda, ulagatelju se preporuča da se upozna i sa pojedinim vrstama rizika kojima je Fond izložen, a to su: kreditni, tržišni i valutni rizik, rizik namire, rizik likvidnosti, kamatni rizik, rizik zemlje, operativni rizik, rizik industrijske koncentracije te rizik financijske poluge.

Navedeni rizici čine ukupni profil rizičnosti Fonda. Profil rizičnosti je mjera, odnosno procjena svih rizika kojima je ili kojima bi Fond mogao biti izložen u svom poslovanju. Profil rizičnosti Fonda proizlazi iz strategije ulaganja Fonda, a posljedica je ciljane strukture ulaganja Fonda i sklonosti Fonda prema riziku te karakteristikama instrumenata u koje se imovina Fonda ulaže. Sklonost Fonda prema riziku ograničena je sustavom ograničenja definiranih Zakonom, i internim propisima.

Društvo je sklonost Fonda prepoznatim rizicima definiralo skalom od sedam razina: izrazito nizak, nizak, nizak do umjeren, umjeren, umjeren do visok, visok i izrazito visok utjecaj.

Slika 1 Prikaz rizika i sklonost Fonda pojedinom riziku

HPB GLOBAL FOND	
VRSTA RIZIKA	SKLONOST RIZIKU
Kreditni rizik	UMJERENA DO VISOKA
Tržišni rizik	UMJERENA DO VISOKA
Valutni rizik	UMJERENA
Rizik namire	NISKA
Rizik likvidnosti	UMJERENA DO VISOKA
Kamatni rizik	UMJERENA DO VISOKA
Rizik zemlje	NISKA DO UMJERENA
Operativni rizik	NISKA
Rizik industrijske koncentracije	NISKA
Rizik korištenja financijske poluge	NISKA

Uzimajući u obzir strategiju ulaganja i karakteristike financijskih instrumenata u koje se imovina ulaže Fond karakterizira **umjerena do visoka rizičnost** te se može očekivati umjerena do visoka volatilnost cijene udjela u Fondu.

Rizici navedeni u prethodnoj tablici imaju nizak utjecaj na Društvo u vidu smanjenja naknade za upravljanje te će Društvo posebno pratiti i mjeriti sklonost Društva sljedećim rizicima: kreditnom riziku, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku, riziku sukoba interesa te reputacijskom riziku, prema točki 3.2. Prospekta.

Fond može biti izložen sljedećim rizicima:

1.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik gubitka do kojeg dolazi zbog nepovoljnih promjena u bonitetu izdavatelja slijedom čega izdavatelj financijskog instrumenta, dužnik u REPO sporazumu ili kreditna institucija nije u mogućnosti ispuniti svoje novčane obveze prema fondu bilo u visini iznosa dospjelih obveza bilo u rokovima dospjeća obveza, a što bi moglo negativno utjecati na likvidnost i vrijednost imovine Fonda.

Društvo će kreditni rizik umanjivati ulaganjem imovine Fonda u financijske instrumente izdane od strane Republike Hrvatske te drugih izdavatelja visoke kvalitete kao i ulaganjem u depozite i ugovore o kupnji i ponovnoj prodaji vrijednosnih papira kod prvoklasnih financijskih institucija. Izračunati kreditni rang pojedinog izdavatelja ili kreditne institucije biti će jedan od čimbenika analize na temelju koje će se donositi investicijske odluke. Ovom riziku izložene su sve vrste imovine u koje Fond ulaže prema točki 2.4. Prospekta. S obzirom na ciljnu strukturu imovine, sklonost Fonda navedenom riziku je umjena do visoka.

1.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik jest rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene financijskog instrumenta ili, kod izvedenoga financijskog instrumenta, promjene cijene odnosno varijable. Na cijene financijskih instrumenata utječu specifični čimbenici povezani s izdavateljem pojedinačnog financijskog instrumenta te opći tržišni uvjeti koji su posljedica promjene u razini kamatnih stopa ili kretanja cijena vlasničkih financijskih instrumenata koja nisu povezana s posebnim značajkama pojedinačnog financijskog instrumenta. Pad cijene pojedinog instrumenta u koji je uložena imovina Fonda može dovesti do pada vrijednosti ulaganja ulagatelja u Fondu.

Kroz diverzifikaciju portfelja Fonda, Društvo nastoji smanjiti izloženost ovoj vrsti rizika. Društvo za mjerenje tržišnog rizika koristi metodu rizične vrijednosti (VaR). Ovom riziku izloženi su svi financijski instrumenti iz točke 2.4. Prospekta kojima se trguje na financijskim tržištima. S obzirom na ciljanu strukturu imovine, sklonost Fonda navedenom riziku je umjerena do visoka.

1.3. Valutni rizik

Valutni rizik jest rizik gubitka koji proizlazi iz promjene tečaja valute. Valutni rizik ulagatelji bi trebali sagledati na dva načina.

Prvi, kada su udjeli Fonda denominirani u valuti različitoj od temeljne valute zemlje u kojoj Fond posluje. U tom slučaju postoji rizik da valuta u kojoj je Fond denominiran deprecira u odnosu na temeljnu valutu zemlje u kojoj Fond posluje te na taj način umanjuje vrijednost ulagateljeva uloga u Fond izraženog u temeljnoj valuti zemlje. Ovaj dio valutnog rizika je u potpunosti izvan domene utjecaja Društva.

Drugi se odnosi na mogućnost Društva da sredstva Fonda ulaže u imovinu koja je denominirana u valutama koje su različite od valute u kojoj su denominirani udjeli Fonda na taj način stvarajući rizik deprecijacije tih valuta u odnosu na valutu Fonda te posljedično čineći gubitak u ukupnoj vrijednosti neto imovine Fonda.

Društvo će ovaj rizik umanjivati koristeći tehnike zaštite od valutnog rizika u situacijama kada instrumenti zaštite postoje te kada, u skladu s internim procedurama, donese investicijsku odluku kojom štiti cjelokupni ili dio portfelja izložen valuti različitoj od valute Fonda. Za mjerenje izloženosti Fonda valutnom riziku Društvo koristi metodu rizične vrijednosti (VaR). Ovom riziku izložene su sve vrste imovine u koje Fond ulaže prema točki 2.4. Prospekta, a koje su denominirane u valutama različitim od obračunske valute Fonda. S obzirom na ciljanu strukturu imovine i valutno ograničenje Fonda, sklonost Fonda navedenom riziku je umjerena.

1.4. Rizik namire

Rizik namire je rizik gubitka koji proizlazi iz neispunjavanja obveza druge ugovorne strane. Rizik namire može nastati u slučaju da osoba s kojom Društvo sklapa poslove na financijskim tržištima ne može ili neće u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze prema Fondu. Ovom riziku izložene su sve vrste imovine u koje Fond ulaže prema točki 2.4. Prospekta.

Društvo će pokušavati umanjiti ovaj rizik pažljivim odabirom drugih ugovornih strana uzimajući u obzir njihovu kreditnu sposobnost te ugovaranjem transakcija na način da obje ugovorne strane istovremeno ispunjavaju svoju obvezu („*delivery versus payment*“ i „*receive versus payment*“) kad god je to moguće. S obzirom na ciljanu strukturu imovine, sklonost Fonda navedenom riziku je niska.

1.5. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti označava rizik da u slučaju brzog i značajnijeg otkupa udjela ulagatelja Fonda, Društvo nije u mogućnosti prodati imovinu Fonda po očekivanoj cijeni. Zbog toga, postoji rizik da Fond kasni sa isplatom udjela jer je prinuđen prisilno prodavati imovinu kako bi isplatio sredstva, što bi moglo dovesti do pada tržišne cijene navedenog instrumenta. Ovom riziku izloženi su svi financijski instrumenti iz točke 2.4. Prospekta kojima se trguje na financijskim tržištima.

Društvo prati likvidnost pojedinih financijskih instrumenata u portfelju na način da redovito procjenjuje nalazi li se u portfelju Fonda dovoljno likvidne imovine kako bi se moglo udovoljiti Zakonom propisanim uvjetima i rokovima isplate pri otkupu udjela.

Društvo ima razvijen sustav unutarnjih kontrola kroz skup procesa i postupaka uspostavljenih za primjerenu kontrolu rizika te usklađenosti s internim i zakonskim propisima, te kroz njega prati izloženost riziku likvidnosti. S obzirom na ciljanu strukturu imovine, sklonost Fonda navedenom riziku je umjerena do visoka.

1.6. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od smanjenja vrijednosti udjela u Fondu koji proizlazi iz promjena tržišnih kamatnih stopa koje utječu na promjenu tržišne vrijednosti financijskih instrumenata u koje Fond ulaže. Ulaganjem u dužničke vrijednosne papire Fond se izlaže riziku promjene cijena istih uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa. Općenito, očekuje se da će cijena dužničkih vrijednosnih papira pasti kada kamatne stope porastu. Obrnuto, očekuje se da će cijena dužničkih vrijednosnih papira porasti kada kamatne stope padnu. Porast tržišnih kamatnih stopa može negativno utjecati na vrijednost pojedinih financijskih instrumenata u koje je uložena imovina Fonda te dovesti do pada prinosa Fonda.

Navedenim rizikom Društvo upravlja diverzifikacijom ulaganja i ograničavanjem osjetljivosti promjene vrijednosti portfelja na promjene kamatnih stopa mjerene modificiranim trajanjem (duracijom) portfelja. Uz navedene metode Društvo koristi i metodu rizične vrijednosti za mjerenje kamatnog rizika (kamatni VaR). Ovom riziku izložene su sljedeće vrste financijskih instrumenata: dužnički vrijednosni papiri, instrumenti tržišta novca te depoziti. S obzirom na ciljanu strukturu imovine, sklonost Fonda navedenom riziku je umjerena do visoka.

1.7. Rizik zemlje

Rizik zemlje predstavlja rizik gubitka uzrokovanog događajima u određenoj zemlji koji utječe na vrijednost financijskih instrumenata u koje je uložena imovina Fonda. Rizik zemlje obuhvaća, na primjer, mogućnost razvitka političkih kriza u navedenim zemljama, a moguće su i promjene monetarne i/ili fiskalne politike te bilo koje druge odluke koje mogu negativno utjecati na vrijednost imovine Fonda.

Navedenim rizikom Društvo upravlja izbjegavanjem izloženosti tržištima na kojima se može očekivati značajnija kriza te odabirom tržišta sa stabilnom monetarnom i fiskalnom politikom. Ovom riziku izložene su sve vrste imovine u koje Fond ulaže prema točki 2.4. Prospekta. S obzirom na ciljanu strukturu imovine, sklonost Fonda navedenom riziku je niska do umjerena.

1.8. Rizik industrijske koncentracije

Rizik industrijske koncentracije označava rizik gubitka uslijed pretjeranog ulaganja u pojedine grane industrije. U tom slučaju, nepovoljan razvoj događaja u pojedinoj industriji može uzrokovati gubitak vrijednosti imovine Fonda.

Ovom riziku izložene su sljedeće vrste imovine u koje Fond ulaže: dužnički vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca. Društvo diverzificiranim ulaganjem umanjuje ovaj rizik. S obzirom na ciljanu strukturu imovine, sklonost Fonda navedenom riziku je niska.

1.9. Rizik financijske poluge

Upotreba financijskih izvedenica i korištenje tehnika i instrumenata učinkovitog upravljanja portfeljem uključuje između ostalog i financijsku polugu koja može polučiti znatan rezultat uz relativno malo financijskih sredstava. Takav rezultat može biti pozitivan ili negativan ovisno o kretanjima na financijskim tržištima i iz toga proizlazi rizik korištenja financijske poluge.

U svrhu ograničavanja ovog rizika i upravljanja istim, Društvo svakodnevno izračunava i prati ukupnu izloženost fondova te poštuje ograničenja propisana Zakonom, relevantnim podzakonskim propisima i Prospektom. S obzirom na ciljanu strukturu imovine, sklonost Fonda navedenom riziku je niska.

1.10. Operativni rizik

Operativni rizik označava rizik gubitka koji se događa kao posljedica neadekvatnog ili neuspjelog internog procesa, ljudskih resursa ili eksternih utjecaja, a uključuje i pravni rizik te rizik kvarova informatičke opreme i infrastrukture. Upravljanjem operativnim rizikom smatra se utvrđivanje, procjenjivanje, kontrola i praćenje te izvještavanje o operativnom riziku. Društvo će osigurati da sustav upravljanja operativnim rizikom uzima u obzir činjenicu da je operativni rizik svojstven svim aktivnostima i procesima.

Društvo ima razvijen sustav unutarnjih kontrola kroz skup procesa i postupaka uspostavljenih za primjerenu kontrolu rizika te usklađenosti s propisima, internim propisima, standardima i kodeksima i kroz njega prati izloženost operativnom riziku.

Za ulagatelje Fonda operativni rizik je znatno umanjen korištenjem depozitara Fonda koja dnevnom kontrolom transakcija i utvrđivanjem neto vrijednosti imovine Fonda minimalizira operativni rizik. S obzirom na ciljanu strukturu imovine, sklonost Fonda navedenom riziku je niska.

2. Rizici poslovanja Društva

Društvo će redovito mjeriti, odnosno procjenjivati rizike koje je utvrdilo u svojem poslovanju. Postupci mjerenja, odnosno procjenjivanja rizika, obuhvaćat će prikladne kvantitativne i/ili kvalitativne metode mjerenja, odnosno procjene rizika, koje će omogućiti i uočavanje promjena u profilu rizičnosti Društva kao i pojavljivanje novih rizika.

Društvo će posebno pratiti i mjeriti sljedeće rizike: kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti, operativni rizik, rizik sukoba interesa i reputacijski rizik. Navedeni rizici čine ukupni profil rizičnosti Društva. Profil rizičnosti, odnosno ocjena rizičnosti dodjeljuje se u rasponu od 1 do 3, gdje 1 predstavlja nisku rizičnost, 2 umjerenu rizičnost dok 3 predstavlja visoku rizičnost.

Društvo je zauzelo konzervativan stav kod upravljanja svojom imovinom ulažući je isključivo u kratkoročne bankovne depozite, instrumente tržišta novca, dužničke vrijednosne papire i UCITS fondove čiji SPRU nije veći od 3. Iz tog je razloga profil rizičnosti Društva nisko rizičan, odnosno 1.

2.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik koji proizlazi iz promjene, odnosno pada kreditne sposobnosti izdavatelja vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca i drugih dužnika prema kojima Društvo ima potraživanja. Kreditnim rizikom Društvo upravlja na način da ulaže svoju imovinu u kreditne institucije i izdavatelje vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca sa visokim kreditnim rangom.

2.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik jest rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene financijskog instrumenta. Navedeni rizik Društvo umanjuje ulažući svoju imovinu isključivo u kratkoročne bankovne depozite, instrumente tržišta novca, dužničke vrijednosne papire i UCITS fondove čiji SPRU nije veći od 3.

2.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja vjerojatnost da Društvo neće moći pravovremeno izvršiti svoje obveze zbog nemogućnosti transformacije pojedinih oblika imovine u novčana sredstva po njihovim tržišnim cijenama, bilo zbog dubine tržišta ili koncentracije tih pozicija u portfelju Društva. Društvo upravlja rizikom likvidnosti dnevним praćenjem obveza Društva i održavanjem visoke razine likvidnih sredstava ulaganjem u kratkoročne depozite kod banaka.

2.4. Operativni rizik

Operativni rizik označava rizik gubitka koji se događa kao posljedica neadekvatnog ili neuspjelog internog procesa, ljudskih resursa ili eksternih utjecaja, a uključuje pravni rizik, strateški rizik, rizik kvarova informatičke opreme i infrastrukture te rizik kontinuirane primjerenosti i prikladnosti.

U svrhu smanjenja operativnog rizika, Društvo je uspostavilo sustav upravljanja tom vrstom rizika koji obuhvaća identifikaciju, procjenu, praćenje, kontrolu i izvještavanje o operativnom riziku.

2.5. Rizik sukoba interesa

Sukob interesa predstavlja svaku situaciju u kojoj Društvo i/ili relevantne osobe nisu neutralni i objektivni u odnosu na predmet poslovanja, odnosno kada koristeći svoju specifičnu poziciju pri obavljanju poslovnih aktivnosti imaju profesionalne i/ili osobne interese koji se protive interesima ulagatelja, a što može utjecati na nepristranost u obavljanju poslovnih aktivnosti odnosno izazvati štetu interesima ulagatelja.

Uvođenjem odgovarajućih internih kontrola, Društvo nastoji identificirati sve potencijalne sukobe interesa između Društva i/ili relevantnih osoba u Društvu i Fonda u cilju izbjegavanja njihova negativnog utjecaja na interese ulagatelja. Također, Društvo putem internog nadzora vodi evidenciju osobnih transakcija relevantnih osoba.

2.6. Reputacijski rizik

Reputacijski rizik je rizik gubitka ugleda te povećanja negativne javne percepcije Društva koji može rezultirati rastom negativnih utjecaja na poslovanje Društva. Kako bi umanjilo utjecaj navedenog rizika, Društvo se u svom poslovanju pridržava najviših standarda vodeći se interesom ulagatelja i Fonda kojim upravlja.